

Zápis z 3. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací
ze dne 12.1.2016

Místo konání: MZe

Přítomní členové: podle přiložené prezenční listiny (tři členové komise omluveni)
(Přítomní hosté: Ing. Pavla Finfrlová – Svaz měst a obcí ČR, Ing. Viktor Novák – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ing. Želmíra Macková, MBA – MZe, Ing. Pavel Válek – konzultant za Hospodářskou komoru ČR)

I. Úvod

Předseda Výboru přivítal přítomné a zkonstatoval, že Výbor je usnášeníschopný.
(Přítomných 10 členů s hlasovacím právem z celkového počtu 13, tj. více než 2/3)

Předmětem jednání byly podle programu tyto body:

II. Návrh souhrnné informace pro schůzi vlády ČR k plnění úkolů z Usnesení vlády č. 86/2015 včetně příloh k úkolům č. 4., 2 a 8.

Členům komise byl předložen dokument s názvem „Informace pro vládu o plnění úkolů uvedených v příloze Usnesení vlády ČR č. 86 ze dne 9. února 2015 k Návrhu koncepčního řešení regulace ve vodárenství“.

Předseda Výboru přiblížil obsah dokumentu, který obsahuje informace o plnění jednotlivých úkolů, včetně vypořádání připomínek k jednotlivým přílohám. Mimo zaslanou verzi bude dokument doplněn o informaci MF, týkající se plnění úkolů personálního posílení MF a to v rámci vzniku nového oddělení kontroly subjektů vodovodů a kanalizací. MF připravilo a odsouhlasilo návrh na zřízení oddělení „Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací“. Zatím je počítáno s personálním obsazením 4+1. Byl zpracován a schválen návrh organizačního řádu, na který navazuje vypsání výběrových řízení na obsazení služebních míst. Ke splnění cílů předpokládaných v usnesení vlády ČR je však potřebné realizovat další posílení na konečných 18 pracovníků.

Cílem zasedání Výboru je odsouhlasení předloženého materiálu včetně jeho příloh.

Diskuze:

V rámci diskuze byli členové Výboru informováni o problému zajištění dostatečného množství personálních sil pro nové oddělení na MF, při postupu podle služebního zákona.

1. Příloha č. 1 k materiálu, plnění úkolu č. 4 - „Vypracování vzorových smluv pro různé typy provozovatelských společností VaK a jejich zveřejnění“

Předložená příloha s názvem „Doporučené minimální obsahové náležitosti provozní smlouvy na zajištění služby provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu pro nově uzavírané smluvní vztahy mezi vlastníky a provozovateli“ už obsahuje zapracované připomínky.

Diskuse:

Členové Výboru považují předložené připomínky k dokumentu za vypořádané a považují dokument za užitečný nástroj pro vlastníky infrastruktury, i když je pouze

pro jeden model, který představuje podstatnou část trhu v ČR. Je třeba pracovat i na náležitostech pro ostatní typy provozování. Byl přednesen návrh, aby byla do dokumentu doplněna preambule upřesňující, že dokument nenahrazuje smlouvu vyžadovanou podle pravidel OPŽP. Dokument může být uplatněn všude tam, kde nejsou dotace z EU.

Cílem dokumentu a snahou zpracovatele bylo navrhnout obecné podmínky pro vztah vlastník-provozovatel. Struktura dokumentu byla průběžně diskutována v rámci Výboru a provozovatel by měl stejně kvalitně provozovat každou infrastrukturu nezávisle od uplatněného modelu provozování. Zadání bylo cíleno zejména na provozní model, protože je nejvíce rozšířený na trhu. Na dokumentu se bude dále pracovat, bude se rozšiřovat a to tak, aby byl použitelný také pro servisní smlouvy a ostatní modely provozování.

Vzhledem k tomu, že smlouva OPŽP není striktně předepsaná EK a je to záležitost jednání ČR, byl diskutován i návrh, aby došlo ke sladění smlouvy OPŽP a předložené varianty vzorové smlouvy, tedy aby na trhu nebyly dvě různé smlouvy ale jenom jedna, která bude postačující i pro podmínky OPŽP.

Vzorová smlouva je nástrojem sjednocení provozních poměrů a to je podmínkou jakékoliv regulace, jinak nebude možná regulace ve prospěch zúčastněných subjektů. Protože vzorová smlouva neobsahuje také definice všeobecných podmínek, které by byly použitelné pro všechny provozní modely, zazněl návrh, aby se v úkolu pokračovalo a aby vzorová smlouva byla vládě ČR předložena, jako etapové plnění s tím, že na plnění úkolu se bude i nadále pokračovat.

K otázce přiměřeného zisku bylo konstatováno, že tato problematika byla diskutována už na předešlých zasedáních Výboru a to z hlediska samotné filozofie výpočtu zisku (jestli vycházet z teorie návratnosti kapitálu, nebo zisk vztahovat k rizikovosti činnosti). Výboru bude z iniciativy Úřadu vlády v průběhu přibližně tří měsíců předložen diskusní podklad k otázce určení přiměřeného zisku. Pro zachování stability trhu je nutné, aby se podmínky výpočtu zisku a samotné regulace trhu příliš často neměnily. Stabilita je důležitá pro regulované subjekty pro nastavení financování své činnosti cizími zdroji.

Také samotná cenová regulace vyžaduje stabilitu nástrojů. Už jenom malá změna cenového výměru pro rok 2016 vyvolala bouřlivou reakci. Cenový výměr je sice operativní záležitost, ale není dobré ho každý rok upravovat a měnit.

Podle praxe z trhu tepelného hospodářství je stanovené % výnosnosti kapitálu dobrý přístup. V porovnání s regulací v tepelném hospodářství je regulace vody napřed. To se týká také ekonomicky oprávněných nákladů. Problematika zohlednění faktoru rizikovosti při výpočtu přiměřeného zisku je velmi náročná, protože rizikovost jednotlivých odběratelů je různá a zavést tento přístup do regulace bylo nakonec neproveditelné.

Dále byla projednána otázka nedostatečnosti generovaných finančních prostředků, protože v současnosti při aplikaci oddílného modelu nejsou dostatečně generovány finanční prostředky na rozvoj a zachování stability, což může znamenat i postupné „vybydlování“ infrastruktury a následné skokové navýšení ceny v případě nutnosti zachování provozuschopnosti infrastruktury. Bylo konstatováno, že tento problém má historické kořeny, kdy se nájem určoval jenom do výše odpisů, což nepostačovalo na rozvoj a modernizaci. Obnova majetku se dá dělat i novými moderními prostředky. Problémem financování obnovy je i hospodaření s vybranými prostředky na obnovu v rámci obecních

rozpočtů, to znamená jak zabezpečit, aby se prostředky vybrané na obnovu dnes použily až za 30 let a v potřebnou dobu byly v potřebné míře dostupné, i když se mezitím použijí na něco jiného.

Dále bylo poukázáno na fakt, že smluvní ujednání správně popisují nájemné a určování ceny, avšak tyto ujednání nemají podporu v legislativě. Povinnosti vlastníka (provozovatele) uvedené v § 8 ZVaK jsou jiné, než jsou uvedena doporučení v příloze. K uvedenému bylo doplněno, že pro oblast teplárenství je v § 76 zákona č. 458/2000 Sb. (Energetický zákon) stanoveno co musí smlouva o dodávce tepelné energie obsahovat pro každé odběrné místo.

Předseda Výboru uvedl, že § 8 ZVaK určuje mimo jiné požadavky smlouvy o dodávce pitné vody a odvádění odpadních vod ve vztahu provozovatel – odběratel. Je otázkou do budoucna, jestli některé povinnosti provozovatele vůči vlastníkovi by měly být v ZVaK nebo v koncesním zákoně definovány.

Zástupkyně MPO informovala, že k článku 6. „Specifikace pronajatého (propachtovaného) Vodohospodářského majetku předloží připomínky písemně.

Zástupce MF informoval, že odevzdal připomínky k upřesnění pojmů písemnou formou.

Zástupce Sdružení místních samospráv požádal o možnost dodatečně zaslat připomínky. Předseda Výboru mu navrhl, že může připomínky poslat dodatečně do pátku 15.1. 2016 a to formou změn v dokumentu.

Předseda Výboru uzavřel diskusi k příloze č.1 s tím, že Výbor doporučuje, aby úkol pokračoval s cílem sblížení vzorové smlouvy a smlouvy podle OPŽP. Do dokumentu bude doplněna preambule týkající se nezaměnitelnosti se smlouvou podle OPŽP.

Dále předseda doplnil, že stabilita i s ohledem na přiměřený zisk při regulaci je sice důležitá ale neznamená to, že se zastaví pokrok. I proto vznikl Výbor, aby se vedly takovéto diskuze a Výbor vydával pro diskutované problematiky doporučení.

2. Příloha č. 2 k úkolu č. 5 „Metodika benchmarkingu...“vč. vypořádání připomínek

Diskuze:

Předložený dokument je možné akceptovat, jako „inicializační fázi zavedení benchmarkingu“, měla by ale proběhnout diskuze ohledně sběru a kvality dat, které budou pro benchmarking používány. Zatím v praxi neprobíhá dostatečná kontrola dat. Bylo navrženo, aby se zveřejňovala celá data VÚME, VÚPE a cenová mapa vodného a stočného. V rámci diskuze však vyplynulo, že je otázkou, jestli by data měla být úplně přístupná veřejnosti, protože hrozí jejich využití jako dezinformace. Výbor se bude otázkou dat pro benchmarking zabývat i nadále v budoucnu.

Výbor požaduje, aby byly v dokumentu sjednocené, případně doplněné definice pojmů poruchy a havárie s definicemi uvedenými ve vzorových smlouvách.

Dále bylo navrženo, aby ukazatele benchmarkingu byly doplněny o sledování efektivity kalového hospodářství (způsobu nakládání s kaly) a to v souvislosti s požadavkem EU.

Předseda Výboru informoval, že MZe na tom průběžně pracuje a to i v rámci plnění dalších úkolů. Co se týká informací o trhu, jsou také zveřejňovány formou ročenky.

Předseda Výboru ukončil diskusi k předloženému materiálu s tím, že v materiálu bude upravena terminologie podle návrhu, doplněny ukazatele o hospodaření s kaly. Výbor se bude v budoucnu průběžně otázce dat i nadále věnovat.

3. *Příloha č. 3 k úkolu č. 8 „Analýza sociální únosnosti reálných cen vodného a stočného.“*

Diskuse:

V rámci diskuse bylo upozorněno na skutečnost, že analýza je postavena na predikci MF a hrozí, že bude nedostatečná, protože vlivy plánovaných cílů v oblasti povodí budou na cenu vodného a stočného výrazně vyšší než je uvedeno v předložené analýze. Proto bylo navrženo, aby byla analýza vypracována a rozšířena na pesimistickou, reálnou a optimistickou variantu. Je nutné si uvědomit, že zatím v ČR není 100% připojenost na vodovody a kanalizace a náklady na napojení nového obyvatele jsou vyšší než příjmy z nového napojení. Dále bylo navrženo, aby byla analýza sociálně únosné ceny provedena až na úroveň jednotlivých krajů.

Analýza by měla stanovit jedno doporučující číslo maximálních sociálně únosných výdajů za vodné a stočné k celkovým výdajům domácností. Takto stanovené číslo umožní vlastníkům mandát na zvednutí cen. Otázkou je, co s analýzou bude Výbor dále dělat. Bude se komunikovat navenek? OPŽP má zatím stanovenou hranici 2%, ale v případě potřeby a pokud vznikne tlak, ji může zvýšit. MPSV by mělo určit strop pro jednotlivé kraje. Rozptyl 2 – 3% je příliš veliký. V současnosti je v mnohých případech cena vodného a stočného určována politickým rozhodnutím.

Podle studie MPO, má sociálně únosná cena na úrovni 2 % dopad na 1,5 decilu populace. Při navýšení ceny je možné, že se tento segment rozšíří na 10% (co obsahuje i nezaměstnané) až 20% (co obsahuje i rodiny s dětmi a důchodců). Problematika výše vodného a stočného nemůže být voluntaristický problém zastupitelstev, buď MPSV zváží systém, nebo vzniknou nové dávky pro dotknuté segmenty. Náklady rostly kvůli ekologickým a ekonomickým důvodům, přičemž výše vodného a stočného má vliv na spotřebu. Nárůst nákladů bude znamenat přesunutí více osob do skupin, které budou potřebovat dávky za předpokladu, že nebudou ani růst i příjmy. Následkem vznikne problém, který bude muset MPSV řešit. Může nastat situace, kdy na jedné straně bude v systému kvalitní pitná voda a na druhé straně bude existovat systém, který nebude umožňovat produkt spotřebovávat.

Zástupce MPSV vysvětlil, že analýza byla sestavená v návaznosti na to, co MPO předložilo vládě. Diferenciace vodného a stočného pro jednotlivé segmenty se nedoporučuje. Obecně analýza počítá i se zvýšením nákladů z úpravy sazeb poplatků v oblasti odběrů za podzemní a povrchovou vodu a poplatků za vypouštění odpadních vod a to přímo v kapitole 3. Zatím nedošlo k politickému rozhodnutí o výši sociálně únosné ceny.

Dále bylo konstatováno, že analýza se týká jedné regulované komodity. Do roku 2000 se po poradě vedení ministrů předkládala analýza dopadů všech regulovaných komodit do všech sociálních skupin podle MPSV a na základě toho, se určovaly další kroky vlády. Vláda ČR musí mít možnost rozhodovat o

kombinaci nárůstu nákladů domácností. Předloženou analýzu možno považovat za střední variantu. MF bude požadovat rozložení nárůstu poplatků za odběry a vypouštění vod do delšího období a to v souladu s nárůstem příjmů.

Předseda Výboru ukončil diskusi k předložené analýze se závěrem, že Výbor tuto považuje za první etapu. Ve smyslu proběhlé diskuse se Výbor bude touto problematikou na dalším jednání zabývat.

Předseda Výboru požádal přítomné členy o hlasování o usnesení, kde Výbor pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací schvaluje předložený materiál s názvem „Informace pro vládu o plnění úkolů uvedených v příloze Usnesení vlády ČR č. 86 ze dne 9. února 2015 k Návrhu koncepčního řešení regulace ve vodárenství“ a doporučuje, aby byl Vládě ČR předložen.

Výsledky hlasování:

Pro – 10, Proti – 0, Zdržel se – 0

Výbor pro koordinaci regulace vodovodů a kanalizací přijal k bodu 1, usnesení č. 4, které tvoří přílohu č. 1 zápisu.

III. Různé

1. Předseda Výboru informoval přítomné o vydané ročence: Vodovody, kanalizace ČR 2014, EKONOMIKA, CENY, INFORMACE.
2. Další jednání Výboru bude na přelomu března/dubna 2016. Předběžně se bude diskutovat o smlouvách, prvních výstupech z benchmarkingu, případně bude představena analýza trendů VaK, sociálně únosná cena a další případné podněty. Pozvánka a podklady na jednání Výboru VaK budou zaslány s pětidenním předstihem.
3. Zástupce MPO navrhl, aby byla předmětem jednání také informace o plnění dalšího úkolu – koncepce VaK a požaduje, aby byl na jednání předložen předběžný materiál.
4. Zástupce Úřadu vlády připomněl probíhající jednání o podmínkách provozování v Praze. Vzhledem k významu by bylo dobré, kdyby byly pro tato jednání k dispozici i dosavadní materiály z jednání Výboru.

Přílohy:

1. Usnesení Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací č. 4
2. Prezenční listina

Zapsala: Ing. Želmíra Macková, MBA, Ing. Radek Hospodka

Schválil: Ing. Aleš Kendík

Originál zápisu je uložen u tajemníka Výboru VaK.

USNESENÍ
VÝBORU PRO KOORDINACI REGULACE OBORU
VODOVODŮ A KANALIZACÍ
ze dne 12. ledna 2016 č.4

k návrhu materiálu „Informace pro vládu o plnění úkolů uvedených v příloze Usnesení vlády ČR č. 86 ze dne 9 února 2015 k Návrhu koncepčního řešení regulace ve vodárenství“

Výbor pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací

- I. **schvaluje** předložený materiál s názvem „Informace pro vládu o plnění úkolů uvedených v příloze Usnesení vlády ČR č. 86 ze dne 9 února 2015 k Návrhu koncepčního řešení regulace ve vodárenství“ a **doporučuje**, aby byl Vládě ČR předložen.

Předseda Výboru pro koordinaci regulace
oboru vodovodů a kanalizací

Ing. Aleš Kendík, v.r.

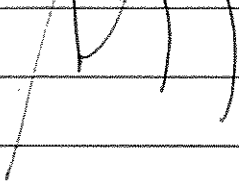

PREZENČNÍ LISTINA

3. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací

dne 12.1.2016 od 9,00 hod v místnosti č. 167 (1. patro)

ORGANIZACE	JMÉNO A PŘÍJMENÍ	PODPIS
Ministerstvo financí	JUDr. Ing. Lenka Jurošková, Ph.D.	<i>mašy. Pavla'uf.</i>
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Ing. Pavlína Kulhánková	<i>[Signature]</i>
Ministerstvo životního prostředí	Ing. Jan Kříž	<i>[Signature]</i>
Úřad vlády ČR	Ing. Lubomír Petružela, CSc.	<i>[Signature]</i>
Hospodářská komora ČR	Mgr. Jan Mraček	<i>mraček</i>
Svaz měst a obcí ČR	Bc. Marek Sýkora	OMLUVEN
Sdružení místních samospráv	Bc. Michal Špendlík	<i>[Signature]</i>
ČMKOS	Ing. Jaroslav Šulc, CSc.	<i>[Signature]</i>
Asociace samostatných odborů	Ing. Josef Hart	OMLUVEN
Energetický regulační úřad	Ing. Martin Laštůvka	NEDĚLA <i>[Signature]</i>
Český statistický úřad	Ing. Jiří Hrbek	OMLUVEN
Ministerstvo zemědělství	Ing. Aleš Kendík	<i>[Signature]</i>
Ministerstvo zemědělství	Ing. Jiří Duda	<i>[Signature]</i>
Přizvaní odborníci a hosté:		
Svaz měst a obcí ČR	Ing. Pavla Finfrlová	<i>[Signature]</i>
Ministerstvo zemědělství	Ing. Želmíra Macková, MBA	<i>[Signature]</i>
Ministerstvo práce a sociálních věcí	Ing. Viktor Novák	<i>[Signature]</i>

PAVEL VALEK	MK ČR	
Tajemník		
Ministerstvo zemědělství	Ing. Radek Hospodka	